

in het natuurbosch in den regel een biologisch evenwicht heerscht, vraagt de schrijver zich af hoe of men insectenplagen in het cultuurbosch zou kunnen voorkomen. Hij komt bij nadere beschouwing tot de conclusie, dat naast den grove-den ook loofhout aanwezig dient te zijn. Een en ander is zeer nuttig om den entomologen eens uitvoerig uiteen te zetten, voor den boschbouwer is het een reeds lang bekende quaestie. Het is dan ook niet zooveer deze conclusie die ons treft in het artikel van O u d e m a n s, doch wel de beschouwing die daartoe leidt.

Speciaal aan den in het bosch aanwezigen vogelstand wordt gewoonlijk het al of niet uitbreken van de insectenplaag toegeschreven. De auteur wijst er echter in dit verband op, dat voor een voldoende sterken vogelstand, ook een voldoende aantal insecten permanent aanwezig dient te zijn, naast behoorlijke nest- en drinkgelegenheden. Daar onze naaldhoutsoorten betrekkelijk arm zijn aan insectensoorten, gaat hij aan de hand van J. H. K a l t e n b a c h. „Die Pflanzenfeinde aus der Klasse der Insekten“, 1874 na, welke aantallen van soorten insecten op de verschillende boomsoorten voorkomen. Hij vindt dan voor eik 537, wilg 396, alle coniferen tezamen 299, berk 270, populier 264, beuk 148, els 139, iep 107, hazelaar 98 en tamme kastanje 23, aantallen, die in verband met de sedert 1874 zeer vermeerderde entomologische kennis, thans ongetwijfeld door hoogere cijfers zouden kunnen worden aangegeven. Het is daarom ook zeer begrijpelijk, dat de insectenetende vogels zich bij voorkeur in het loofhout zullen ophouden, en bijvoorbeeld vooral in eikenbosschen en niet in beukenbosschen. Van groote beteekenis is het daarom de grove-dennenbosschen niet zonder aanwezigheid van eiken, wilgen, berken of populieren aan te leggen. Beuk, tamme kastanje en Amerikaansche eik zijn voor het onderhouden van een blijvenden vogelstand zeer weinig geschikt.

De vogelsoorten, die vooral van beteekenis voor de verdelging der insecten zijn, zooals meezen, boomkruipers en -klevers, goudhaantjes, enz. dienen, naast de vereischte boomsoorten, ook de beschikking te hebben over voldoende drink-, bad- en nestgelegenheden, waarin onder meer is te voorzien door het aanbrengen van betonbakken en nestkastjes.

F. W. B.

UIT DE DAGBLADEN.

Algemeen Handelsblad van 2 Januari 1933.

IMPREGNEEREN VAN HOUT.

Aan den levenden boom.

Het „Polytechn. Weekbl.“ ontleent aan „Tech. Blätter“ een mededeeling over het impregneeren van hout aan den levenden boom.

Veel geïmpregneerd hout is noodig voor de betimmeringen van de steengangen in de steenkolenmijnen en de galerijen, waardoorheen de uittrekkende lucht stroomt, die voor ventilatie heeft dienst gedaan. Deze doordrenking met bederfwerende vloeistoffen is noodig, aangezien onbehandeld hout heel spoedig door schimmels en zwammen doorwoekerd zou zijn. Er zijn nu methoden bedacht om het hout, dat later zijn bestemming in de mijnen krijgt, reeds in den levenden boom te laten impregneeren. De vloeistof komt dan door gaten, die in den stam zijn geboord in de levenssapkanalen. De boorgaten worden daarna dichtgemaakt en nu zorgen de levenssappen zelf voor het transport van de impregneerende stof, door welks toedoen de boom sterft.

Slechts arseenzuur en licht-oplosbare zouten zijn voor het proces geschikt. Alleen deze dringen door tot in de uiterste deelen van den boom zoodat het hout om de kern in korten tijd gelijkmatig wordt geïmpregneerd; tot in de uiteinden van de takken toe, waardoor de boomen doodgaan. Bij een goede toepassing blijkt het mogelijk het hout aan den stam, terwijl deze nog staat, te laten uitdrogen.

Met mengsels van 75 deelen arseenzuur en 25 deelen fluoornatrium, of van natrium-arsenide en benzoëzure natrium in gelijke deelen kan men

in het natuurbosch in den regel een biologisch evenwicht heerscht, vraagt de schrijver zich af hoe of men insectenplagen in het cultuurbosch zou kunnen voorkomen. Hij komt bij nadere beschouwing tot de conclusie, dat naast den grove-den ook loofhout aanwezig dient te zijn. Een en ander is zeer nuttig om den entomologen eens uitvoerig uiteen te zetten, voor den boschbouwer is het een reeds lang bekende quaestie. Het is dan ook niet zooveer deze conclusie die ons treft in het artikel van Oudemans, doch wel de beschouwing die daartoe leidt.

Speciaal aan den in het bosch aanwezigen vogelstand wordt gewoonlijk het al of niet uitbreken van de insectenplaag toegeschreven. De auteur wijst er echter in dit verband op, dat voor een voldoende sterken vogelstand, ook een voldoende aantal insecten permanent aanwezig dient te zijn, naast behoorlijke nest- en drinkgelegenheden. Daar onze naaldhoutsoorten betrekkelijk arm zijn aan insectensoorten, gaat hij aan de hand van J. H. Kaltenbach. „Die Pflanzenfeinde aus der Klasse der Insekten“, 1874 na, welke aantallen van soorten insecten op de verschillende boomsoorten voorkomen. Hij vindt dan voor eik 537, wilg 396, alle coniferen tezamen 299, berk 270, populier 264, beuk 148, els 139, iep 107, hazelaar 98 en tamme kastanje 23, aantallen, die in verband met de sedert 1874 zeer vermeerderde entomologische kennis, thans ongetwijfeld door hoogere cijfers zouden kunnen worden aangegeven. Het is daarom ook zeer begrijpelijk, dat de insectenetende vogels zich bij voorkeur in het loofhout zullen ophouden, en bijvoorbeeld vooral in eikenbosschen en niet in beukenbosschen. Van groote beteekenis is het daarom de grove-dennenbosschen niet zonder aanwezigheid van eiken, wilgen, berken of populieren aan te leggen. Beuk, tamme kastanje en Amerikaansche eik zijn voor het onderhouden van een blijvenden vogelstand zeer weinig geschikt.

De vogelsoorten, die vooral van beteekenis voor de verdelging der insecten zijn, zooals meezen, boomkruipers en -klevers, goudhaantjes, enz. dienen, naast de vereischte boomsoorten, ook de beschikking te hebben over voldoende drink-, bad- en nestgelegenheden, waarin onder meer is te voorzien door het aanbrengen van betonbakken en nestkastjes.

F. W. B.

UIT DE DAGBLADEN.

Algemeen Handelsblad van 2 Januari 1933.

IMPREGNEEREN VAN HOUT.

Aan den levenden boom.

Het „Polytechn. Weekbl.“ ontleent aan „Tech. Blätter“ een mededeeling over het impregneeren van hout aan den levenden boom.

Veel geïmpregneerd hout is noodig voor de betimmeringen van de steengangen in de steenkolenmijnen en de galerijen, waardoorheen de uittrekkende lucht stroomt, die voor ventilatie heeft dienst gedaan. Deze doordrenking met bederfwerende vloeistoffen is noodig, aangezien onbehandeld hout heel spoedig door schimmels en zwammen doorwoekerd zou zijn. Er zijn nu methoden bedacht om het hout, dat later zijn bestemming in de mijnen krijgt, reeds in den levenden boom te laten impregneeren. De vloeistof komt dan door gaten, die in den stam zijn geboord in de levenssapkanalen. De boorgaten worden daarna dichtgemaakt en nu zorgen de levenssappen zelf voor het transport van de impregneerende stof, door welks toedoen de boom sterft.

Slechts arseenzuur en licht-oplosbare zouten zijn voor het proces geschikt. Alleen deze dringen door tot in de uiterste deelen van den boom zoodat het hout om de kern in korten tijd gelijkmatig wordt geïmpregneerd; tot in de uiteinden van de takken toe, waardoor de boomen doodgaan. Bij een goede toepassing blijkt het mogelijk het hout aan den stam, terwijl deze nog staat, te laten uitdrogen.

Met mengsels van 75 deelen arseenzuur en 25 deelen fluoornatrium, of van natrium-arsenide en benzoëzure natrium in gelijke deelen kan men

thans met geringe hoeveelheden van de bederfwerende stoffen, waarmee liefst in den vorm van patronen of pasta's de boorgaten worden opgevuld en in betrekkelijk korten tijd het verlangde resultaat bereiken. De boorgaten worden met propfen van hout of leem afgesloten. Zoodra de stoffen hun werking hebben gedaan worden de doode boomen geveld. Het hout kan nu zonder droging en opstapeling evengoed worden gebruikt als hout dat op de van ouds bekende manier is ondergedompeld in kokende creosoot, of door een kopersulfaatoplossing onder druk geïmpregneerd.

Eindhovenensche en Meijerij'sche Courant van 12 Jan. 1933.

DE NOOD IN DE KLOMPEN-INDUSTRIE.

Wat de klompenmakers vragen.

Onder voorzitterschap van den heer J. Huntink uit Doetinchem is te Utrecht in het gebouw voor K. en W. een vergadering gehouden van klompenmakers uit Nederland. Deze vergadering was bijeengeroepen door een comité van actie in de klompenindustrie in verband met den nood, die in deze Nederlandsche industrie heerscht.

In zijn openingswoord heette de voorzitter een tweetal leden van de Katholieke Tweede Kamerfractie, de heeren A. N. Fleskens en IJ. Keestra, welkom en zette uiteen hoe de nood in de industrie is ontstaan, doordat de klompenmakers oorspronkelijk genoodzaakt waren, machines aan te schaffen om met den tijd mede te kunnen gaan, terwijl zij nu ten gronde gaan mede door de lasten, die daaruit zijn voortgevloeid.

De heer J. W. Vienings, burgemeester van Clinge in Zeeuwsch-Vlaanderen wees er op, dat er eens gezegd is dat als de klompenindustrie zich niet kon handhaven, dat ze dan maar moest verdwijnen. Hiertegenover moeten de klompenmakers niet door agitatie, maar door hechte samenwerking bij de regeering op steun aandringen.

Door verschillende aanwezigen werd daarna het woord gevoerd.

Zoo werd in aansluiting op wat de voorzitter reeds had gezegd, opgemerkt, dat het voor het Nederlandsche bedrijf onmogelijk is om te concurreeren tegen het Belgische, omdat het verschil in sociale lasten te groot is.

In zijn antwoord aan de verschillende sprekers, zeide de voorzitter dat een der voorstellen van het comité van actie in ieder geval voor zittin: Sluiting van de Belgische grens. Als 2de en 3e punt van het programma noemde spreker resp. contigentceering en steun.

Pastoor v. d. Ven, van Luykgestel, geestelijk adviseur van den R.K. Klompenmakersbond wees in een gloedvolle rede op verschillende moeilijkheden in de bedrijven en gaf als een mogelijkheid aan het verstrekken van klompen door de gemeenten en crisiscomité's inplaats van schoenen. Als eerste middel noemde Pastoor v. d. Ven evenwel ook de stopzetting van den invoer van Belgische klompen.

De heer Fleskens, lid van de Tweede Kamer, zeide het met andere sprekers eens te zijn, die gezegd hebben, dat het klompenmakersbedrijf zonder hulp vóór 1934 haar einde zal hebben gevonden.

Spr. beloofde echter iedere eerlijke poging van de Nederlandsche klompen-industrie te zullen steunen.

Na een korte pauze werd met algemeene stemmen een motie aangenomen, die luidde:

Honderden klompenmakers uit alle deelen van ons land te Utrecht in vergadering bijeen, gehoord de besprekingen de regering allerdingstom toestand in de klompenindustrie, verzoeken de regeering allerdingstom maatregelen te nemen ten einde de klompenindustrie voor den algeheelen ondergang te vrijwaren en wel deze:

Stopzetting van den invoer van Belgische klompen, subsidair een ingrijpende contigentceering in verband met het verminderd gebruik of wel een toeslag van 25 cent te geven op elk paar klompen.

De vergadering werd bijgewoond door den heer R. Sibbolts, Nijverheidsconsulent en vertegenwoordiger van den minister van Economische Zaken en den heer Grevers, directeur van het Nijverheidslaboratorium